

MAAELUMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Transrasvhapete sisaldust toidus käsitlev regulatsioon

Siret Surva

Maaeluministeeriumi toiduohutuse osakonna toidu üldnõuete
büroo nõunik

Trans-rasvhapped (TRH)

Trans-rasvhapped on küllastumata rasvhapete liik, mida leidub teatud toidus vähesel määral looduslikult ja mis tekivad ka tööstuslikul tootmisel.

Looduslikku päritolu trans-rasvhappeid leidub nt punases lihas, piimatoodetes (3-6% rasvhapete kohta).

Tööstuslikult võivad trans-rasvhapped tekkida mitmel viisil, millest kõige olulisem on õlide/rasvade **osaline hüdrogeenimine**.

Selliseid rasvu kasutatakse pagaritoodete, kondiitritoodete, teatud margariinide, friteeritud ja külmutatud toodete jne koostisosana. (Sõltuvalt kasutatud tehnoloogiast kuni 50% TRH sisaldus).

Tööstuslike trans-rasvhapete reguleerimine

2009. a Euroopa Toiduohutusameti arvamus

- Trans-rasvhapete saadavus toidust võiks olla nii madal kui võimalik.

2015. a Euroopa Komisjoni raport

- Südamehaiguste tekkimise riski suurenemine – kalori kohta arvestatuna rohkem kui ükski muu toitaine.
  - Vähendamine avaldaks kasulikku mõju rahvatervisele.
- Keskmise tarbitav kogus allapoole riiklikke ja rahvusvahelisi soovitatud tasemeid
  - Kõikide elanikkonnarühmade pole nii.
- Osades LR juba riiklikud normid kehtestatud.
  - Suurendab eeldatavasti turu killustatust.
- Tööstuslike trans-rasvhapete sisaldusele õigusaktiga ette nähtud piirnormi määramine oleks rahvatervise, tarbijakatse ja siseturuga kokkusobivuse seisukohast kõige tõhusam meede.

Tööstuslike trans-rasvhapete reguleerimine

2016. a Euroopa Komisjoni mõjuhindang

- Kaaluti erinevate abinõude vahel sealjuures hinnati:
  - Sotsiaalmõjusid
    - tervisele, tervise ebavõrdsusele,
  - Majandusmõjusid
    - otsest kulu ettevõttele, otsest kulu riigisektorile, mõju tarbijale, ühisele turule, kaubandusele, väikese ja keskmise suurusega ettevõtetele, keskkonnamõjusid
  - Keskkonnamõjusid

2018. a Euroopa Toiduohutusameti arvamus

- Trans-rasvhapete saadavus nii nagu varasemaltki järeldatud võiks olla nii madal kui võimalik.

Maailma Tervishoiuorganisatsioon kutsus üles kõrvaldama tööstuslikult toodetud TRH kasutamise toidust.

Tööstuslike trans-rasvhapete reguleerimine

Õigusakt:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1925/2006 vitamiinide, mineraaltoitainete ja teatud muude ainete toidule lisamise kohta
- lisa III (ained, mille kasutamine toidus on keelatud või piiratud ja ained, mis on ühenduses uurimisel/kontrollimisel)

Hääletamine 7. detsember 2018

Piirnorm:

- 2 g 100 g rasva kohta
- lõpptarbijale mõeldud tootes

Üleminekuajaeg:

1 aprill 2021. a

MAAELUMINISTEERIUM

Täna!